

# BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINECA.

Pretiuul abonamentulu :	Pretiuul insertiuniloru :	Correspondintiele se se adreseze la Redactiunea dela
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu	„BISERIC'A si SCÓL'A“
„ „ „ „ jum. anu 2 „ 50 „	cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte	Êr banii de prenumeratiune la
Pentru Romani'a si strainetate pe an 14 franci	4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	<b>TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.</b>
„ „ „ „ „ j. a. 7 franci		

## Sinodulu eparchialu alu Aradului.

(Continuare.)

*Siedinti'a XI.* s'a tienutu la 22 Aprilie (4 Maiu) 1884.

Se presenta petitulu comenei bisericesci Munari in privinti'a sistemisării unei parochii si prevederea statiunei invetiatoresci de acolo cu altu invetia toriu — se transpune Consistoriului aradanu spre afacere competenta.

Urméza la ordinea dilei raportulu comissiunei epitropesci, carea prin referintele ei Ioanu Belesiu asupra raportulu Senatului epitropescu dela Consistoriulu Aradanu, arata cá: acestui Senatu sub decursulu anului i-s'au impartitu 684 piese de afaceri, din cari a resolutu 584 in 11 siedintie, éra 100 bucati au remasu in restantia, la propunerea comissiunei, se ie la cunosintia cu aceea, cá conformu §-lui 132. p. 5 din „Statutulu organicu“ se se sistemizeze si deplinéscă posturile de cassariu si controloru in modu definitivu, avendu controlorulu a indeplini si agendele de contabilu.

Cu privire la punctulu alu doilea din raportu, in care pe langa unu conspectu separatu se arata, cá restanti'a scotiloru bisericesci, scolari, fondatiunali si protopresbiterali cu finea anului a fostu 679. din cari s'au revediatu 251. deci mai remanu in restantia pe anulu curinte 428, éra in ce privesece preliminariele bisericesci, scolari si protopresbiterali — cu finea anului 1883 — din sum'a loru de 773 s'au revediatu 342, si deci mai remanu in restantia pe anulu curinte 431, — la propunerea comissiunei se ie spre scire, cu indrumarea ca in cursulu anului curinte se se resólve si restantie.

Cu privire la punctulu alu treilea din raportu, cá Senatulu a elaboratu unu proiectu de regulamentu pentru administrarea averiloru eparchiali, — se ie spre scire cu aceea: cá acelu regulamentu s'a pertractatu deja in Sinodu.

Referitoriu la punctulu alu patrulea din raportu cá conclusulu de sub Nr. 169 a Sinodulu din 1883 despre pretensiunile dubióse a tipografiei diecesane — nu s'a potutu pana acuma esecutá, deórece administratiunea tipografiei n'a aratatu in modu — ce ar potea servi de basa esacta—acele restantii. Sinodulu aviséza de nou pre Consistoriu se esecute cele cuprinse in conclusulu sinodalu de sub Nr. 169/883.

Cu privire la punctulu alu cincelea din raportu, prin care consistoriulu arata, cá ratiociniile fondatiunei Zsigaiane din Oradea-mare au intratu pe anii 1878/9, 1879/80 si 1882/3, n'au intratu inse pe anii 1880/1 si 1881/2, fara de cari din urma nu s'au potutu supune censurarii; in urm'a carei'a Consistoriulu oradanu sub 4 Ianuariu a. c. Nr. 26, a dispusu a se compune ultérioru acele ratiocinii, — la propunerea comissiunei, — se ie la cunosintia si consistoriulu se aviséza, ca anomali'a subversante se se delature si pe viitoriu se se incunjure asemenea casuri.

In privinti'a punctulu alu 6 din raportu, prin care se arata, cá s'a primitu in séma intravilanulu donatu de Dómn'a baronésa Sina, catra care s'a mai comperatu granariulu si celelalte case cu intregu celalaltu intravilanu—pre scopulu Seminariulu in fiintandu, la propunerea comissiunei — se iau cu placere la cunosintia.

In privinti'a punctulu alu 7-lea din raportu, prin carele se arata cá fericit'a veduva *Ana Ebesfalvay* nasc. *Iorgovicu* a lasatu in urm'a sa o fundatiune de stipendii sub ingrigirea Consistoriulu din Aradu, constatatória din 50 jugere pameutu pe teritoriulu Aradului, dupa escontentarea catorv'a legate anumite in literile fondationali, — la propunerea comissiunei, — Sinodulu decide, a se luá la cunosintia, totodata aviséza Consistoriulu, ca lasamentulu se-lu iee in posesiune, facendu raportu detaiatu despre tóte aceste la prossimulu Sinodu eparchialu.

Trecédu-se la aratarile despre ratiociniile singuraticeloru fonduri si fundatiuni precum si a depositeloru administrate prin Senatulu epitropescu, — comissiunea pe bas'a censurariloru ei, referéza cá a constatatu esactitate in aratarile Consistoriulu despre averile administrate de densulu si anume

- la fondulu generalu, a constatatu
  - perceptiune: 77.677 fl. 07 cr.
  - erogatiune 54.048 fl. 93 cr.
  - Remanentia: 23.628 fl. 14 cr.
- la fondulu cultulu si instructiunei publice.
  - perceptiune: 30.301 fl. 57 cr.
  - erogatiune: 25.956 fl. 72 cr.
  - Remanentia; 4.344 fl. 85 cr.
- la fondulu instructu episcopescu
  - perceptiune 8312 fl. 64 cr.
  - erogatiune: 1335 fl. 53 cr.
  - Remanentia: 6977 fl. 11 cr.

d.) la fondulu clericalu (tasulu II.)	perceptiune: 8373 fl. 16 cr.
	erogatiune; 1152 fl. 45 cr.
	Remanentia 7220 fl. 71 cr.
e.) la fondulu preparandialu (tasulu III.)	perceptiuni: 5573 fl. 31 cr.
	erogatiuni: 733 fl. 95 cr.
	Remanentia; 4839 fl. 36 cr.
f.) la fondulu capelei episcopesci din Gaiu.	perceptiune: 373 fl. 36 cr.
	erogatiuni: — — —
	Remanentia 373 fl. 36 cr.
g.) la fondulu bibliotecei preparandiale.	perceptiune 370 fl. 19 cr.
	erogatiune — —
	Remanentia 370 fl. 19 cr.
h.) la fondulu pensiunei invetiatoriloru.	perceptiune 4554 fl. 98 <sup>1</sup> / <sub>2</sub> cr.
	erogatiune 757 fl. 32 <sup>3</sup> / <sub>2</sub> cr.
	Remanentia 3797 fl. 66 cr.
i.) la fondulu sinodalu congresualu.	perceptiuni 7043 fl. 18 cr.
	erogatiune 3257 fl. — cr.
	Remanentia 3838 fl. 18 cr.
j.) la fondulu edificialu alu institutului pedagogicu-clericalu.	perceptiune 8296 fl. 40 cr.
	erogatiune 2576 fl. 96 cr.
	Remanentia 5719 fl. 44 cr.
k.) la fondulu tipografiei diecesane.	perceptiune 13650 fl. 60 cr.
	erogatiune 2872 fl. 45 cr.
	Remanentia 10778 fl. 15 cr.
l.) la fondatiunea „Simeonu Iosifu Popoviciu Paffyu“	perceptiune 16578 fl. 26 cr.
	erogatiune 3022 fl. 02 cr.
	Remanentia 13556 fl. 24. cr.
m.) la fondatiunea „Fauru“ din Orade.	peceptiuni 6325 fl. 15. cr
	erogatiuni 120 fl. — cr.
	Remanentia 6305 fl. 15 cr.
n.) la fondatiunea „Fauru“ din Lipova	perceptiuni 1805 fl. 85 cr.
	erogatiuni 305 fl. 85 cr.
	Remanentia 1500 fl.
o.) la fondatiunea „Forray“ din Soversinu	perceptiuni 712 fl. 45 cr.
	erogatiune 60 fl. 56 cr.
	Remanentia 651 fl. 89 cr.
p.) la fondatiunea „Patriciu-Popesculu“	perceptiune 273 fl. 95 cr.
	erogatiune — —
	Remanentia 273 fl. 95 cr.
q.) la fondatiunea „Georgiu Popa“ din Galsia.	perceptiuni 1170 fl. 30 cr.
	erogatiuni 114 fl. 22 cr.
	Remanentia 1056 fl. 03 cr.
r.) la fondatiunea „Contelui Coloman Almássy“ din Kétegyháza.	perceptiune 1429 fl. 32 cr.
	erogatiune 187 fl. 48 cr.
	Remanentia 1741 fl. 84 cr.

s.) la fondatiunea stipendiala a comunei B-Comlosiu.	perceptiune 1711 fl. — cr.
	erogatiune — —
	Remanentia 1711 fl. — cr.
t.) la fondatiunea de parastasiu „Cristoforu Schiffmann“ din B-Comlosiu.	perceptiune 700 fl. — cr.
	erogatiune — — cr.
	Remanentia 700 fl. — cr.
v.) la fondatiunea de ruga „Cristoforu Schiffmann“ din B-Comlosiu	perceptiune 235 fl. — cr.
	erogatiune — — cr.
	Remanentia 235 fl. — cr.
v.) la „depositele consistoriale“.	perceptiune 53229 fl. 21 cr.
	erogatiune 28124 fl 35 cr.
	Remanentia 25104 fl. 86 cr.
z.) la „conspectulu sumariu“ despre rezultatulu ratiociniiloru tuturor fonduriloru si fondatiuniloru administrate de Consistoriulu aradana.	total'a perceptiune 241 534 fl. 08 cr.
	total'a erogatiune 116.818 fl. 33 cr.
	Remanentia 124.725 fl. 75. cr.

cari aratari tóte aflanduse si esacte in ordine, la propunerea comisiunei—se aproba si epitropiei consistoriale se dá absolutoriu.

Cu privire la aratarea Consistoriului despre folosirea ajutoriului de statu de 9000 fl. comisiunea aflandu-o in ordine — recomanda a se aprobá. — Se primesce.

Referitoriu la ratiociniulu fondatiunei „Elen'a Ghiba Birt'a“ pe anulu 1883. transpusu Consistoriului din Aradu spre supra-revisiune, comisiunea dupa ce a constatat la acésta fondatiune

perceptiune	54.308 fl. 57 cr.
erogatiune	2013 fl. 83 cr.
Remanentia	52,294 fl. 74 cr.

si aflandu-se aratarea in ordine si esacta — propune si sinodulu decide ase luá la cunoascintia si comitetului fondatiunei i votéza absolutoriu.

Cu privire la charthi'a Preasantitului Domau Episcopu-presiedinte in privinti'a cladirei unei case de inchiriatu pe intravilanulu eparchiei ce se afla in stang'a bisericei catedrale, care intravilanu mai nainte erá menitu pentru resiedinti'a episcopésca, la propunerea comisiunei — sinodulu avendu in vedere rentabilitatea unui edificiu de inchiriatu corespunditoriu pe pamentulu de langa biserice'a catedrala, enuncia in principiu cladirea lui si insarcina Consistoriulu din Aradu a face pregatirile necesarie in privinti'a planului de cladire avendu rezultatulu a-lu subterne Sinodului eparchialu prossimu pentru dispunere ulterióra

In privinti'a carthiei adunarii generali a preotimei din dieces'a Aradului din 14/26. Aprile a. c. prin carea se cere incuviintiarea Sinodului, ca Consistoriele din Aradu si Oradea-mare ambele in contielegere se póta investi o parte din banii „fondului preotiescu“ — si in papire de statu, ceea-ce in Statutele fondului nu se cuprinde; — comisiunea propune ca Sinodulu se enuncie, cá, ca midilocu de elocare a unei parti din capitalulu fondului preotiescu, conformu §-lui 131 din Statutul organicu, se adópta si elocarea in papire solide de statu avendu a se

tiene contu de pretiurile favorabile a acelor'a. — Se primesce.

Referitoriu la charthi'a adunarii generali a preotimei diecesane, prin carea in considerarea, ca dupa dispositiunile statutelor „fondului preotiescu“ — administrarea tehnica a acestui fondu apartiene pe viitoriu la competinta senatului epitropescu, si in vederea, ca in sesiunea actuala a sinodului se va sistemisa posturile de casariu, controloru si contabilu pentru sustinerea paritatii si proportiunei normale prin „Statutu“ intre preoti si mireni, — petitiunea ca unulu din oficiile de administratiune tehnica, a-deca seu cassariulu seu controlorulu, se se ocupe prin unu oficiantu alegendu din cleru, la acarui remuneratiune apoi va contribui si „fondulu preotiescu“ in proportiunea capitalului seu, — comisiunea propune a-se recomanda consistoriului ca la deplinirea posturilor de cassariu si controloru se se acomodoze dispositiunei din §. 155 alu „Statutului organicu.“ Deputatulu Dr. Nicolau Oncu cu referinta la acasta petitiune face urmatóri'a propunere: „Se recomanda Consistoriului diecesanu se iee in consideratiune reprezentatiunea acést'a la indeplinirea functiunilor de cassariu si controloru la senatulu epitropescu.“ Facendu-se votare, cade propunerea comisiunei si se primesce propunerea lui Nicolau Oncu.

Proiectulu de bugetu alu Consistoriului din Aradu pe anulu 1885 — senatulu epitropescu l'a substernutu in urmatóriile:

#### I. Senatulu strensu bisericescu.

1. Salariulu asessorului ordinariu	1200 fl.
2. Salariulu directorului institutului pedagogico-teologicu 1200 fl. alu profesorului definitivu 1000 fl. si alu celoralti 2 profesori a 900 fl.	4000 fl.
3. Salariulu profesorului de cantu	300 fl.
4. Pentru diurne si viaticulu membriloru esmisi	300 fl.
5. Cuot'a sidocsiei eppesci, ce cade pe consistoriulu Aradului	1900 fl.
6. Pentru casuri neprevedute	60 fl.
7. Ajutoriu la biserici serace	800 fl.
8. Pentru scopuri de caritate	200 fl.
9. Pentru secretariulu metropolitanu	600 fl.
10. Pentru consistoriulu metropolitanu	600 fl.
11. Pentru catechetu dela gimnasiulu din locu	200 fl.
12. Pentru alti caticheti	75 fl.
13. Pentru tiparituri	225 fl.
14. Pentru conservarea edificieloru	200 fl.

Suma: 10560 fl.

#### II. Senatulu de scóle.

1. Salariile a 3 profesori, unulu cu 1000 fl. era 2 cu câte 900 fl.	2800 fl.
2. Pensiunea direct. Alesandru Gavra	800 fl.
3. Pensiunea direct. Ioanu Rusu	500 fl.
4. Pensiunea profesorului Atanasie Siandoru	600 fl.
5. Profesorului de caligrafia si desemnu	300 fl.
6. „ „ „ hygienu	400 fl.
7. „ „ „ corulu vocalu	500 fl.
8. „ „ „ gimnastica	100 fl.
9. Salariulu referintelui ordinariu	1200 fl.
10. Pentru esmissiuni in cause scolare	300 fl.
11. „ tiparituri	300 fl.
12. „ recuisite de invetiamentu	200 fl.
13. „ Asecutarea si conservarea institutului si contributiunea	500 fl.
14. Lemne si lumini	400 fl.
15. Servitoriulu institutului	250 fl.
16. Ajutoriu invetiatoriloru seraci	200 fl.

17. Scóleloru serace	1000 fl.
18. Ajutoriu la sustinerea internatului	4000 fl.
19. Pentru 3 stipendii	1200 fl.
20. Spese neprevedute	400 fl.

Suma: 15950 fl.

#### III. Senatulu epitropescu.

1. Salariulu asessorului ordinariu	1200 fl.
2. „ secretariului consistorialu	800 fl.
3. „ archiviului	600 fl.
4. „ fiscului consistorialu	200 fl.
5. Retributiunea ca defensoru	100 fl.
6. „ „ fiscului onorariu	100 fl.
7. Salariulu contabilului-controloru	1000 fl.
8. Remuneratiunea cassariului	200 fl.
9. Remuneratiunea jurisconsultului	300 fl.
10. Pentru scrietorii in cancelaria	900 fl.
11. Servitoriulu de cancelaria	240 fl.
12. Lemne de incalditu	200 fl.
13. Tiparituri necesarii	300 fl.
14. Recuisite de scrisu	200 fl.
15. Pentru esmissiuni	250 fl.
16. Pentru deputati sinodali	1200 fl.
17. Pentru deputati congressuali	1000 fl.
18. Spese neprevedute	300 fl.

Sum'a: 9090 fl.

#### Recapitulatiune.

I. Lipsele senatului bisericescu	10560 fl.
II. „ „ „ scolaru	15950 fl.
III. „ „ „ epitropescu	8990 fl.

laolalta: 35,600 fl.

#### Acoperire.

1. Ajutoriu dela statu	9000 fl.
2. Din fondurile foste comune	15000 fl.
3. Din contribui de unu cruceriu	3000 fl.
4. „ sidocsi'a eppesca restanta si curenta	3000 fl.
5. „ tasele dela cununii	2000 fl.
6. „ economisarea dela finea anului 1884.	1000 fl.
7. „ fondulu Paffy	600 fl.
8. „ fondulu Balla	400 fl.

Sum'a: 34,000 fl.

mai remane unu deficitu de 1600 fl. carele se se acopere din economiile bugetului 1884.

Acestu proiectu de bugetu comisiunea censurandulu, lu-recomanda Sinodului spre primire. Sinodulu votéza bugetulu substernutu cu acea observare, ca la rubricile 2, 3 si 4. a Senatului scolaru — contribue si dieces'a Caransebesiului cu cuot'a de 2/5 parti.

Se continua referad'a comisiunei epitropesci asupra raportului Senatului epitropescu dela Oradea mare. — Punctulu antaiu din raportu, ca Senatul in decursulu anului trecut a tienu siese'siedintie ordinarie si a pertractatu si resolutu obiectele apartinetórie lui-si sub 106. numeri seriali, la propunerea comisiunei — se iea la cunoscintiua.

Cu privire la incassarea contribuiiloru eparchiali curinte si restante, Senatul arata ca a repartiatu competinta curinte de contributiune in suma de 1468 fl. 57 cr. si a dispusu atatu pentru incassarea ei catu si pentru a restantiiloru de preanii precedinti, cari din urma se urca la cifr'a de 10.639 fl. 05 cr. Resultatulu incassari e, ca competinta curinte a incassatu 951 fl. 84 cr. ér din restantii 151 fl. 24 cr. de totu 1103 fl. 08. cr. mai remanendu de incassatu 11.004 fl. 54 cr. acaror'a incassare s'a solicitatu de nou si este in curgere; ca mai departe comun'a S. Martinu in protopopiatulu

Beiusiului nu e in stare se solvésca competinti'a ei de 38 fl. 14 cr. din ea s'a cá a dearsu biseric'a si in-sasi are trebuintia de ajutoriu, deci propune descrierea acelei restantie, si cá in competinti'a de 50 cr. tasele dela cununii a incassatu 280 fl. éra celelalte cununii au fostu dispensate, — la propunerea comisiunii — sinodulu luandu la cunoscintia rezultatulu aratatu, indruma Consistoriulu dela Orade a procede si mai riguros intru incassarea competintieloru de contribuire si in considerarea regretabilei intemplari din B. Sanmartinu, descrie restanti'a de 38 fl. 14 cr.

Referitorin la competinti'a sidocsiala, repartiatu pe anulu espiratu cu 1014 fl. 21 cr. din carea s'a incassatu 484 fl. 56 cr. éra din restanti'a de 332 fl. 90 cr. s'a incassatu 33 fl. 58 cr. mai remanendu de incassatu 878 fl. 97 cr. acarei'a incassare e in curgere — la propunerea comisiunii — se iea la cunoscintia cu aceea, cá Consistoriulu se procéda cu tóta rigórea si intru incassarea comperantieloru sidocsiali.

Cu privire la aratarea Consistoriului, cá sub titlu de tasulu II. (clericalu) si tasulu III. (preparandialu) a incursu in districtulu Consistoriului 80 fl. 49 cr. cari s'au administratu la loculu competente, — la propunerea comisiunii se iea la cunoscintia.

Aratarea din raportu, cá Consistoriulu in decursulu anului 1883. a revedintu si censuratu 281 socoti bisericesci, dintre cari a aprobata 153. éra 28. a dificultatu si retramesu spre rectificare; mai departe cá dintre 286. socoti restante au intratu la Consistoriu 272. éra 14. au ramasu in restantia; si cá pentru substernerea si revederea loru — Consistoriulu a dispusu cele necesarie, — la propunerea comisiunii — se iea la cunoscintia.

Conspectulu despre fondatiunile ce se afla in districtulu Consistoriului din Orade si anume:

a) fondatiunea Zsigajana in valóre de	42.342 fl. 33 cr.
b) fondatiunea „Fauru“ de	1.400 fl. —
c) „ „ „Rozsa“ „	840 fl. —
d) „ „ „Takácsy“	800 fl. —
e) „ „ „Papp“ „	200 fl. —
f) „ „ casei de pastrare	895 fl. —
g) „ „ „Faru“	6183 fl. 65 cr.
h) „ „ „Lica	400 fl. —
i) fondatiunea contesei „Petr. Csáky“	1500 fl. —
j) cont. „Antoniú Csáky“	200 fl. —
k) fond. „I. Pinteá“	1279 fl. 12 <sup>8</sup> / <sub>25</sub> cr.
l) „ „ „G. Venter“	40 fl.
m) „ „ „dto. Val. m.“	40 fl.
n) „ „ „Zsiga“ Beiusiu	6412 fl. 10 cr.
o) „ „ tenerimei diu „Beiusiu“	5201 fl. 93 cr.

la propunerea comisiunii. — Se ieau spre scire.

Cu privire la socót'a Consistoriului oradanu, din carea se constata, cá sub decursulu anului 1883 Consistoriulu a avutu

perceptiune	8363 fl. 39 cr.
erogatiune	7938 fl. 26 cr.

Remanentia 425 fl. 03 cr.

la propunerea comisiunii — se iea la cunoscintia si Consistoriului manipulante se votéza absolutoriu.

Referitoriu la rogarea Consistoriului cuprinsa in raportu, ca se i-se incuviintieze ulterioru erogatiunea de 51 fl. 33 cr. ce s'a solvitu mai multu in contribuire si ecuivalentu, apoi plusulu de 63 fl. 70 cr. ce s'a solvitu pentru conservarea si asigurarea edificiiu Consistorialu si in fine plusulu de 5 fl. 07 cr. cu cátu s'a spesatu mai multu pentru luminarea can-

celariala de cátu ce a fostu preliminaru pe anulu trecut, — la propunerea comisiunii — sinodulu incuviintieza ulterioru supra-erogatele aratate a le Consistoriului.

In ce privesece notificarea Consistoriului oradanu cuprinsa in raportu, cá adnecele socóteloru consistoriului — de pe anulu 1882. revedinte si aprobate din partea Sinodului — nu i-s'au restituitu, — la propunerea comisiunii sinodulu indruma biroulu sinodalu a efeptuí espedarea adneceseloru dela socotile de subin trebare.

Referitoriu la acea aratare din raportu, cá consistoriulu conformu conclusului sinodalu de sub Nr. 51 din 1883 a dispusu efectuirea asigurarii capitaleloru a fondatiuniloru „Venter“ diu Cornitielu si diu Valea mare, — amesuratu propunerii comisiunii — sinodulu cu acea observare ie la cunoscintia pasii consistoriului in punctulu acest'a, cá pe Sinodulu viitoru astépta aratare si despre insasi rezultatulu efeptuirei pentru asigurarea fondatiuniloru „Venter“ diu Cornitielu si Valeamare.

Comisiunea epitropésca propune spre aprobare bugetulu Consistoriului oradanu pe anulu 1885 cu acea singura modificare, cá léfa secretariului se se reduca pe viitoru dela 1200 numai la 800 fl. pe anu. Vicariulu episcopescu Ier. Belesiu sulevéza intrebarea principiala, cá lefile functionariloru alesi pe viétia cum este si secretariulu consistorialu, nu se pótu alterá; deci face contra propunere pentru sustienerea ei statu quo.

Mai dandu si Presidiulu unele desluciri si punenduse la votu intrebarea principiala: cá tiene sinodulu de posibilu a reduce lefile fixate ale functionariloru stabili consistoriali?

Sinodulu cu esceptiunea aloru dóue voturi se dechiara a nu admite reducerea lefiloru functionariloru stabili consistoriali, prin urmare a nu se reduce nici léfa secretariului consistorialu si asia se primesce bugetulu dupa cum urméza:

(Va urmá.)

## „Aperatori auctorisati de Consistoriu“!

Congresulu nostru natiunalu bisericescu ca suprema auctoritate bisericesca observandu necorectitatile, ba manciatitile ce din lips'a unui regulamentu intrevinu in procedur'a matrimoniului, in sesiunea anului 1878 a votatu de-si numai provisoriu — unu „Regulamentu pentru procedur'a jud. in cause matrimoniale,“ care cu 1 Ianuariu 1880 s'a introdusu si in dieces'a nóstra.

Acestu „Regulamentu“ suplinesce o mare lacuna in viétia nóstra bisericesca, cáci multu contribue intru usiorarea organeloru competente — in sfei'a loru de activitate.

Mi se pare inuse de unu ce imperiosu, se se dea §-lui 23. din acelu Regulamentu adeveratulu lui intielesu asia — precum pretinde insasi liter'a legii — cu privire la reprezentarea partiloru invrajbite naintea scaunului protopresbiteralu. — Acelu §-u suna astfelu: „Advocatii publici si alti aperatori auctorisati de Consistoriele eparchiale se primescu ca representanti ai partiloru.“

Consistoriulu din Sibiiu indata dupa introducerea acestui Regulamentu a si pusu in aplicare acestu §-u, publicandu termine pentru esaminarea aceluor preoti cari voiescu a obtiné diploma de auctorizare din partea Consistoriului.

Astfelu de esamenu aru fi justu si de dritu se se introduca si in greminulu Consistorieloru nóstre din diecesa, prin ce profitámu :

a) cá amu corespunsu Regulamentulu Congresualu,

b) prin acestu esamenu multi dintre preotii nostri s'aru dedá a face studii in S. scriptura, ss.canóne, scrierile ss-loru parinti etc. pe care suntu basate sentintiele judecatoresci in causele matrimoniale, deosebi acei preoti, cari aspiréza a fi protopresviteri, asessori consistoriali si scaunali,

c) preotulu ca aperatoriu alu partii, din considerare catra chiamarea lui — mai ingraba ar medilocí si impacarea partiloru, prin ce s'ar sistá procesulu, evitandu-se spesele cele enorme ce suntu legate de procese, si

d) advocatiloru straini li s'ar curmá venitul din acestu izvoru de castigu, cari nici nu potu representá partile fidelu antea forului, parte pentrucá nu suntu ómeni aprofundati in institutiunile bisericeii nóstre, parte pentrucá nu posedu pe deplinu cunoscinti'a limbei clientulu.

De si cunóscemu dispusetiunile §-lui 38 din Regulamentu prin care partile potu fi reprezentate antea forului, inse déca scim cá in natur'a romanulu e plantata cuviinti'a si respectulu fatia de mai marii sei, deosebi fatia de judii forului antea caror'a elu debue se stea, in persóna elu bucurosu nu se presinta, cáci precum díce: nu scie ce vorbí séu se teme cá cu modesti'a lui prin o eventuala esprimatiune a sa vatema bunulu si nobilulu semtin alu judetiului — dícu din acésta causa elu mai bucurosu cede a fi reprezentatu prin cutareva individu pricepetoriu de causa, apoi dáca are pe unu preotu auctorisatu de Consistoriu in apropiarea sa, — nu trebuie se faca cale si de o dí pana ajunge la unu advocatu care póte fi strainu, ci merge la alu seu, care-lu primesce cu mai putine spese si-lu repesinta mai fidelu.

Pop'a.

## Epistólele parochului betranu.

### VIII.

#### *Iubite Nepóte!*

Nu m'am inbulzitu cu epistól'a mea sciindu cá vei fi ocupatu cu sínódele si cu alte lucruri mai insemnate. Acuma fiindu vorba despre alegerile la dieta, — cauta se marturisescu, cá de-si parintele pop'a Ilie aparea naintea mea si altor'a ca si unulu, carele nu ar avea destula grija de turma si mai multa se intereséza despre sine insusi: totusi elu are multa

praxa de viétiá. Elu bucurosu nu se amestecá in sgomotulu alegeriloru, pentrucá dupa cum mi-a spusu — n'are incredere nici intr'o parte nici intr'alt'a, de sila inse si elu se iviá între alegetori mai multa privindu cum se sfarima între olalta partidele, cum se sbuciuma corifeii, despre carii sciá cá multi lucra pentrucá s'au cam incalditu pe langa ólele cele cu grasime si deci ustenelele loru suntu respaltite de unii ómeni, cari nu facu parte din biserica si natiunea nóstra. — Adese mi spunea par. Ilie cá la densulu s'a ivitu candu unu corifeu candu altulu ca se-lu castige pe partea loru si toti erau bine caldati la punga; s'a lasatu inse capacitate numai déca au vedintu cá si alti barbati ai nostrii cari se tienu de frunte, inea au intratu in acea partida.

— N'a trecut una alegere — adause par. Ilie — ca se nu me fi caitu in urm'a ei. Intielegere între noi alegatorii nici odata n'a fostu. Preoti eramu si intr'o parte si intr'alt'a, poporulu asijderea érá impartitu in dóue tabere si nu s'a prea intemplatu ca turm'a intréga se urmaréscá pastorulu. Dupa alegere unu anu de díle mai nu vorbiamu despre alta de cátu de tienut'a unui'a si altui'a si in convenirile nóstre ne infruntam unii pre altii pentrucá nu amu votatu la unu locu.

Par. Ilie a graitu adevverulu, inse si elu e de vina ca si cei multi, cari nu se acomodéza dupa sfatulu si tienut'a barbatiloru nostrii cei mai de frunte si pana acuma s'a lasatu condusu de lucruri desierte. — Si eu in tocma ca si par. Ilie, me apropiu cu ne-incredere catra urn'a de alegere; am avutu si in trecutulu si sciú cá si acuma voiu avé lupta cá tienu poporulu in contielegere si ca se nu mergemu desbinati la alegere; acolo, sciú nainte — cá ne vomu intalni dóue partide, preoti din-cócia, preoti din-colo, poporeni nostrii din cócia si dincolo si apoi pentru cine? si pentru ce?

Dta Iubite nepóte ai scrisu nu de multe in „Biserica si Scól'a“ cá e bine si se cade preotulu se se amestece in trebile alegeriloru. Eu nu sciú cum intielegi dta ast'a.—Avemu noi céva folosu din alegeri?—Par. Ilie a avutu si totusi n'a avutu pentrucá nu se cunóscé; eu n'am avutu nici macar bucuri'a, ca in urm'a alegerei se mergu mangaiatu catra casa. A trecutulu viforulu si s'a domolitu sgomotulu,—érá vine ce a mai fostu. Invetiatorii se canta, cá nu capeta regulatu salariiele dela antistia; antistiele respundu, cá nu suntu deobligate a incassá salariiele invetiatoriloru,—preotii inzadar se silescu a intreveni, cáci nimenea nu li dá ascultare; pe unile locuri chorurile plugariloru suntu disolvate, pentrucá.—se díce —canta si cantari nationale,—preotii voiescu se intrevina la pretura, ca se se concéda choristiloru a se aduna la probe in cantari numai bisericesci,—inzadar, pretur'a nu crede; voimu a tiené poporulu prelegeri despre retienerea dela beuturi si despre alte lucruri folositorie, — pretur'a ne opresce dícendu, cá ori-ce adunare de poporu trebuie se se aduca mai antaiu la cunoscinti'a lui séu a notariulu, cari apoi se ni tramitie nu sciú ce felu de comisari la faci'a loculu, ca se asculte si se rumege totu cuventulu nostru; la alegerea de notari si de antisti comunali vine pretorulu cu asistentia si face de se alegu contrarii preotulu. Vinu apoi visitatorii de scóle si inspectorii regesci, cérca cartile scolariloru, bibliotec'a scolaru — de este, se uita la mape de-arondulu, бага de vina, cá scól'a nu e varuita, nu e podita, nu se póte ventilá cum se cade — scaunele nu suntu bune,

na este locu de gimnastica, zidirea scolei nu cores-punde pentrucă lumin'a sórelui nu strabate pe par-tea stanga a scolariloru, ferestrele suntu prea mici; nu e gradina de pomi, invetiatoriulu nu scie propune cutare limba etc. deci ameniutia, că voru face propunere pentru suspendarea invetiatoriului si pentru inchiderea scolei. — Asia ni se spune pe laturi, că aceste aru fi urmarile participarei nóstre la alegeri si dta totusi dîci că e bine, se cade se mergemu la votare. D'apoi beuturile cele multe, corumperile, ade-manirile, frecarile, aune-ori chiar batàile! tóte de le vomu cumpeni, mai că ar fi consultu, se siedemu acase si se nu dâmu ansa la atâte midilóce venite par' că anume, ca se strice bun'a. întielegere între frati.

Dar dta dîci că drepturîle si favorurile nu vinu de sine, ci acele se castipa prin lupta, deci nu ni iertatu se remanemu acasa.

Acésta vorba suna frumosu déca am si price-pe-o; inse noi ne luptâmu unulu contra altui'a-laltu ca si candu nu am avé acele-si interese, — dâm cu socotéla — ca se se plinésca cuventulu Scripturei carea dice: „Perirea ta din tine Israile.“

Eu iubite nepóte! ca unu preotu inaintatu in versta, asupra carui'a au trecut multe si bune si rele, care am vediutu ómeni de totu felulu, — soco-tescu că pentru causele nóstre bisericesci si scolare, pentru binele poporului nostru ar fi mai bine asia, déca am tiené tare la olalta ca ferulu si se insem-nâmu si poporulu la acést'a, unde potemu, — se ale-gemu barbati din sinulu bisericei si natiunei nóstre, éra unde nu potemu, candu ne apropiâmu de urna, se nu ne luamu dupa promissiuni nici dupa ameni-utari, ci se votâmu in acea parte, din carea socotimu că potemu se castigâmu ceva favoru nu pentru noi, ci pentru biserică si pentru poporu. — Timpurile suntu destulu de grele, trebue se compenimu bine totu pa-siulu ca se ne ferimu de smintéla.

Mai departe nu mergu in materia acést'a, ca nu cumva se-ti vina a crede, că si eu a-si fi in legatura cu cutareva partida.

**Preotii din tractulu Sibiiului cu referintia la modulu de impartire a ajutoriului de statu — au facutu urma-tori'a declaratiune:**

„Subsemnatii, ca preotime a tractului gr or. alu Sibiiului, luandu din comunicarea oficiala a organeloru administtative la cunoscintia, ca dlu Ministru reg. ung. de culte si instructiune, prin unu esmisu alu seu a decretatu ca „ajutoriuu imperatescu“ menitu pentru preotii seraci si bine-meritati din archidieceasa gr. or. a Transilvaniei, pe viitoriu se nu mai imparta ca in trecut, prin Archiepiscopulu si Consistoriulu nostru, ci prin insusi dlu Ministru dupa premergerea petitiuni-loru si recomandatiuniloru prescrise ge D-Sa, — s'eu intrunitu la datulu mai josu insemnatu in con-ferintia, si

considerandu ca prin citatulu emisu minis-terialu

a) se vatama autonomia garanta prin lege a bisericei gr. or. romane,

b) se degradéza Archiepiscopulu gr. or. la

rolulu de colectoru alu unor date statistice, de cari dlu ministru n'are se tiena séma,

c) nu se mai garantéza adeveratele merile, castigate pe terenulu pastoralu culturalu, ba e de temutu, ca s'ar puté face abus de acestu ajutoriu in interesulu politiceii dominante, carea nu póte intra in sanctuariulu bisericeii,

d) considerandu, ca representantia legala a bisericeii, sinodulu archidieceasanu, a decisu in nu-mele bisericeii ca la casu cându toti pasii ce se voru face la Inaltulu regimu aru remané fara re-sultatulu doritu, Archidieceasa gr. or. romana din Transilvania, renuntie la acelu ajutoriu impera-tescu, — dau in modu serbatorescu urmatórea

#### Declaratiune:

1. Preotimea din protopresbiteratulu gr. ór. alu Sibiiului votéza in unanimitate incredere si recunoscintia sinodului archidieceasanu si adreséza la conclusulu adusu in cestiunea ajutoriului im-peratescu menitu pentru preotii gr. or. sermani si binemeritati din Archidieceasa Transilvaniei prin urmare;

2. La casu cându nu s'ar da acel ajutoriu pe basa dispositiuniloru primitive din anulu 1861, ci Inaltulu regimu ar insista pe langa conditiu-nile umilitóre puse de emisulu dlui ministru reg. ung. de culte: preotimea subsemnata renuntia la acelu ajutoriu si va condamna pe fiecare preotu romanu gr. or. carele in asemenea conditiuni umilitóre s'ar injosi alu primi.

Sibiiu 8/20 Maiu 1884.

(urméza subscrierea preotiloru)

#### D i v e r s e.

\* Gr. catholicii din Wien'a. In duminec'a tre-cuta serbara jubileulu de 100 ani a parochiei loru de acolo. Anca imperatés'a Maria Feresia la 1773 a constituitu unu seminaru gr. catholicu si i-a datu in posesiune biserică s. Barbara, luata dela rom. ca-tholici. Imperatulu Iosifu inse disolvâ institutulu si biserice'a o inchisa. La anulu 1884 maiu 14 cercetâ imperatulu biserice'a, acarei consecintia fu, că peste câteva dîle dete ordinulu că biserice'a amintita de aci nainte se fia parochi'a totororu nationalitatiloru gr. catholice din Wiena. Jubileulu de 100 ani a acestei bisericeii se serbâ cu o solemnitate bisericeasca, la care asistara mai multi preoti, pontificandu eppii Stup-niczki si Sembratovich. Intre óspeti fura cardinalulu Ganglbauer si ministrulu Ziemialkovszki. Óspetii fura primiti de catra professorulu Dr. Mihaelu Ta-kács; in onórea óspetiloru dede episcopulu Sembratovich unu praediu stralucitu.

\* Petreceri. Societatea „Progresulu“ din Aradu in a dóua dí de rosalii va aranjá in paduriti'a orasiu-lui *O petrecere de véra.* — Tinerimea inteligenta ro-mana din Galsi'a totu atuncia va arangia unu *balu* in gradin'a ospatariei de acolo.

\* Convocare. Alegatorii romani din cottulu Aradului pe mercurea viitória suntu convocati prin presiedintele comitetulu partidei nationali, la o con-

ferintia, ce se va tiené in Aradu in sala „Krispin“ si se voru consultá asupra atitudinei facia de alege- rile de deputati dietali.

\* **Cátu papiru se folosece peste anu in tóta lumea?** O statistica francesá ni spune, cá 952 milióne kgr care cuantitate o preparu 3985 fa- brice de papiru. Din cuantitatea numita mai multu de  $\frac{1}{2}$ , se folosece la tiparitul cartiloru jurnaleloru s. a. Jurnalistic'a consuma de 10 ani incóce cu 33% mai multu.

\* **Tresnetu in scóla.** Pre muntele Steinhaus (tínutul Renei) stá o scóla singura; cu ocaziunea viforului de mai de una-di, candu pruncii erau tocmái in prelegere — tresni prin hornu in casa, facendu da- une mari. Scolarii incepura a strigá cumplitu si a se asverli la pamentu. Invetiatoriulu la aceste veni in launtru si conduse pruncii inspaimentati in alt'a chilia. Spre norocirea betiloru prunci nu li s'a in- templatu nimica reu, afara de inspaimentarea cum- plita in urmarea carei'a cátiva-insi si peste 3 óre tremurau. Mai reu inse patí unulu care nu-si póte deschide ochii si altulu care remase surdu.

**Caletori'a familiei regesci din Greci'a.** Regele va întreprinde o caletoria cu fiii sei Constantinu si Ge- orgiu — la Viena, si de acolo la Petersburg, ca se póta lua parte la cununí'a marelui principe Sergiu.

\* **Dnoi betívi au cadiutu de cu rendu victimi patimei betiei in spitalulu Rókus din Budapest'a;** unulu e Gáspár György dínasiu in etate de 36 ani altulu unu sodalu de zidariu de 39 de ani cu numele Balint János, ambii cadiusera numitu in delirium Tre- mens, de care si murire.

\* **Immormentarea lui Midhat pasi'a.** Precum scriu foile turcesci, sultanulu la muierea prima a- lui Midhat pasia pe tóta viéti'a a testatu 3000 pia- stri, la fié'a acestei'a carea e feme'i'a guvernatoru- lui din Tripolis, 2000 piastri, la fetitiele minorene a acestei'a cáte 1000 si surorii ei 1000 piastri. Pre Midhat pasi'a cu cáteva minute dupa mórté l'au in- gropatu. Cadavrulu a fostu spelatu, si dupa aceea acoperindulu cu cersiafu (ponéva) l'au asediatu in mormentu. Din Mecca, care orasiu nu e departe, fórté multi onoratori au participatu la immormentare, pre- cum si copii. Reposatulu in esilu dá prunciloru in- structiuni din Coran, ca asia se póta avea si ceva is- voru de venitu.

\* **Despre Slavi.** — Din incidentulu, cá episco- pulu Strossmayer din Croati'a a facutu unu perigrina- giu la Roma, organulu papei „Moniteur de Rome“ face asupra slaviloru urmatóri'a apretiare. „Acést'a a facutu mare influintiare asupra chismaticiloru, spe- ramu cu firmitate, cá semanti'a semanata de Le- one XIII. si de episcopulu Strossmayer in viitoriulu celu mai de aprópe va aduce fructe folositórei. Cu incetulu disparu greutatile, cari impedecau pana acuma reconciliarea a dóu'a biserici. Se manifesta o desteptare puáernica in timpulu presinte intre ginti ile june si infocate din Orientu, si promite succese fructifere. Adnectanduse la Rom'a slavii chismastici se întoreu la misicamentulu generalu alu civilizatiunei europene, pentrucá papismulu astadi mai multu ca ori candu este scutul religioistatii, centrulu influintiiloru civilizatórie si crestinesci. De alta parte reconciliarea a dóu'a religiuni va slabi conflictele si antagonismulu. Cine a studiatu cu aten- tiune istori'a acestoru popóre, nu se va poté indoi, cá caus'a principala a schimei se afla in nefericirea si desbinarea lumei slave. Austria catholica ca noro-

culu i-si pricepú rolulu, care i s'a destinat. Rolulu acest'a va cresce din di in di. Missiunea monarchiei Habsburgice resemata pe papismu va cáutá interesele catholicismului, cari nu diferu de cele ale civilisa- tiunei si a progresului adevratu.

\* **Ace de cosutu inghitite.** Dr. Wide in spi- talulu de Upsala observá unu morbu fórté interesantu; anume o servitória in etate 23 ani de o statura robusta suferi in reumatismu acutu; patru luni fu densa grigita in spitalulu supranumitu de unde se departá cu unu morbu de anima. Abstragandu dela sfasierile reumatice si dela inpuseturile simtite im- prepriuriulu animei, dens'a remase sanetósa pana la anulu 1882, candu o cuprinsera doreri de capu si de masele si espirarea ei fu oprita de batere vehe- menta a animei. In fine pe partea drépta a fe- tiei i-se ivi o coptura, din care dupa amputare, me- diculu scóse unu acu. Pe alte parti a copului ei inventá mediculu unflaturi rosii si dureróse, si in fiecarea se putú observá cáte unu acu. Dupaca morbós'a fu cloroformata, scóserá din peptulu si piciórele ei 12 ace. Cum devenira acele in corpulu ei, nu voiá se spune prima data, mai tardíu inse marturisi cá in anulu 1881 in lun'a lui Maiu cu scopu de sinucidere a inghititu 38 ace si adeca le-a invescutu in papiru si le ingiti acele bendu apa dupa ele. Curarea pausá dóua septemani, apoi dupa aceea mai scósará 65 in- tregi si 6 diumetati de ace din densa. Catra aceste la 1883 scósera 31, in 84 11 ace, asia dara la olalta 110 ace. Mai tardíu marturisi morbós'a, in tempurile mai de aprópe deveníndu tare hysterica, ca la craciunu ingiti anca 5 duzine de ace.

## Concursu.

Conformu ordinatiunei Venerabilului Consistoriu diecesanu alu Caransebesiului din 2 Martie a. c. Nr. 47 B. se eserie concursu pentru indeplinirea postului de parochu in parochi'a de clasa a III. din comun'a *Ghermanu*, protteratulu Versetiului cottulu Timisiului cu terminu de corcurare pana inclusive 17 Iunie st. v. a. *curg.*

Emolumintele impreunate cu acestu postu suntu :

a) O sessiune de 35 jugere pamentu aratoriu, si platiu parochialu intravilanu.

b) Birulu parochialu si stol'a usuata dela 70 de case si din fili'a *Jamulu-mare* asijderea birulu si stol'a usitata dela 17 case.

Doritorii de a concurá la acest post, au a-si tra- mite suplicile de concursu instruate conformu statut. organicu si regulamentulu pentru parochii si adresate comitetulu parochialu, prea On. Domnu prptopres- biteru Ioane Popoviciu, Mercina per Varadia pana la terminulu indicatu.

Ghermanu in 9 Maiu 1884.

In contielegere cu mine: **Ioane Popoviciu**, m. p. protop.

Nr. 159 B.

La rogarea poporeniloru se escrie de nou concursu pe vacant'a parochia de a III clasa din *Abra- mulu-superioru* cu filele *Chiribisia* si *Cohanu*, in proto- presbiteratulu Oradii-mari, comitatulu Bihoru, — a carei'a dotatiune anuala statatoria din pamentulu parochialu si stolele usuate in calculu diametralu e- galéza cu 548 fl 80 cr.

Recurrentii suntu avisati, reursele ajustate con- form Stat. org. si regulamentulu parochialu pentru

parochie, si adresate comitetului parochialu din Ab-ramulu superioru, — a le trimite subsemnatului Consistoriu in Oradea-mare, (N. Várad) in terminu de **30 zile dela prim'a publicare** a acestui concursu.

Oradea-mare, 3/15 Maiu 1884.

Consistoriulu gr. or. Oradanu.

*Ieroteu Belesiu,*

Vicariu Eppu.

Pentru deplinirea parochiei *Sêrbesci*, impreunata cu *Verzarii de sus*, in tractulu protopopescu alu Vas-coului in urmarea incuviintiarei consistoriale din 26 Martiu a. e. Nr. 399 B. se escrie concursu cu ter-minu de alegere **pe 10/22 Iuniu a. c.**

Emolumintele suntu: 1) dela Sêrbesci sub nume de biru preotiescu câte 1 fl. dela tóta cas'a si stolele indatinate 2) dela Verzari asemenea câte 1 fl. dela casa si stolcle. Numerulu caselor in ambele comune e 131.

Recursurile ajustate cu documentele necesarie suntu a se tramite la subserisulu protopopu in Bei-usiu pana la 9/21 Iuniu a. c.

Datu in Beiuiu la 3 Maiu 1884.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Vasiliiu Pap**, m. p. protopopu.

Conform decisului Consistorialu de dto 31 Mar-tie Nr. 997 prin acést'a se escrie concursu pentru statiunea invetiatorésca rom. confesionala din comu-n'a *Halalisiu*, ca terminu de alegere **pe 20 Maiu 1884 st. v.**, candu se va tiené si alegerea.

- Emolumintele suntu in bani 100 fl,
- in relutulu deputatului invetiatorescu 92 fl.
- Spese la conferintie invetiatoresci 8 fl
- Pentru curatoritu 6 fl.
- 8 jugere pamentu de pasiune si padure pe dealu

- 10 orgii de lemne in natura.
- Cortelu liberu cu gradina de legumi.

Dela recurrenti se recere se aiba testimoniu de calificatiune si se se presinte in vre-o Dumineca séu serbatóre la S. biserica spre a-si aretá desteri-tatea in cantu si tipicu.

Recursele instruite in sensulu Stat. org. adre-sate Comitetului parochialu din Soborsinu se le sub-stérna Pré On. Domnu Vasiliu Belesiu protopresb-iteru in Totvaradia per Soborsin.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Vasiliiu Belesiu**, m. p. protopresh.

Conformu decisului Consistorialu de dto 31 Mar-tie Nr. 997 prin acést'a se escrie concursu pentru statiunea invetiatorésca rom. confesionala din comu-na *Temesesci*, cu terminu de alegere **pe 20 Maiu 1884 st. v.** candu se va tiené si alegerea.

Emolumintele suntu:

- In bani gata 100 fl.
- In relutulu deputatului invetiatorescu 92 fl.
- Pentru conferintiele invetiatoresci 8 fl.
- Pentru curatoritu 6 fl.
- 1/2 sesiune pamentu pe dealu parte aratoriu parte padure.
- 10 orgii de lemne in natura din care se va incaldí si scól'a.
- cortelu liberu cu gradina de legumi.

Dela recurrenti se recere se aiba testimoniu de calificatiune si esamenu din limb'a magiara, si se se presinte in vre-o Dumineca séu serbatóre la S. biserica spre a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu. — Recursele instruite in sensulu Stat. org. adresate Comitetului parochialu din Soborsin se le substérna Pré On. Domnu Vasiliu Belesiu protopresbiteru in Totvaradia per Soborsin.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Vasiliiu Belesiu**, m. p. protopresh.

Ad 1446/884.

## Publicare de licitatiune minuenda.

Pentru intreprinderea la edificarea **seminariului diecesanu gr. or. romanu pe strad'a „Baronu Sma“ in Aradu**, la 22 Maiu st. v. n. m. la 10 óre in localitatea consistoriului se va tiené licitatiune minuenda.

Pretiulu de eschiamare **70.000 fl.**

Licitatiunea se face cu verb'a au prin oferte in scrisu. Ofertele se primescu numai nainte de incepe-rea licitatiunei verbali si numai déca se anectéza vadiulu si déca oferitoriulu va dechiará, cá cunósce conditiunile incopciate cu intreprinderea si cá se su-pune acelor'a.

De vadiu si staveresce 10 % din pretiulu de eschiamare si se depune au in bani gata au in pa-pire de valóre

Validitatea resultatului licitarii in câtu pentru diecesa se radica la putere numai dupace va obtiená aprobarea Consistoriului.

Condiuniile mai detaiate, planurile si prelimi-nariulu de spese se potu vedé in localitatile Consis-toriului.

Aradu, la 11/23 Maiu 1884.

Din insarcinarea Consistoriului:

*Davidu Nicóra* m. p.

Asessoru-referinte.

## Concurse de licitatiune minuenda.

Comun'a bisericésca gr. res. din *Otlac'a*, deschide concursu de licitatiune minuenda **pre 21 Maiu st. v.** pentru repararea S. biserici si gatirea a loru dóue porti de feru.

Informatiune despre conditiunile referitórie la intreprinderea acestei lucrari, este a se cere dela pre-siedintele com. parochiale si preotimea locala.

Otlaca 1 Maiu 1884.

Comitetulu parochialu.

Comitetulu parochialu gr. or. rom. din opidulu *Zarandu*, conformu preliminarului de spese escrie concursu de licitatiune minuenda, pentru repararea S. biserici atátu din launtru câtu si din afara, pre-tiulu de esclamaré e 500 fl. licitatiunea se va tiené in localitatea scólei.

Se avisédia intreprindietorii ca pe terminulu de **28 Maiu st. v.** adeca a 2-a dí de Rusali óra 10 in-nainte de amédi, fiindu prevediuti cu vadiulu de 10% a se presentá, inchiendu-se contractulu — se va asterne Ven. Consistoriu pentru aprobare.

Zarandu la 28 Maiu 1884.

*Vasiliiu Olariu*, m. p.  
not. comitetului.

*Iuliu Bragea*, m. p.  
parochu.